

da se slovenščina vse premalo upošteva. Dopolnijo se tiskovine pisane v cirilici. Prosto ljudstvo cirilice ne zna čitati in še manj more razumeti. Zahtevamo, da se v vseh uradih slovenski jezik upošteva, kakor nam je zagotovljeno v ustavi. IV. Ponovno terjamo od vojaške oblasti, da naše mladeniče-vojake med vojaško službo pustijo doma v Sloveniji službovati ali vsaj v takih krajih Jugoslavije, kjer se ne nalezajo raznih bolezni. Radi tega ostanejo ravnatoko dobri Jugoslavlani — in še bolj — kakor če bi bili nezadovoljni v za nas nezdravi južni Srbiji in Makedoniji. V. Ravnatoko hočemo, da se odpravi ostudni delavski davek, ki je vnebovpijoča krivica. Eksistenčni minimum naj bo tudi za delavca 20.000 dinarjev. Davčni uradi naj na položnicah natančno označijo, kakšne davke terjajo. Davčni uradniki naj tudi s strankami uljudno postopajo. Davkoplačevalci so ljudje ne pa živali! Davki morajo biti, toda pravični. Da bi pa Slovenija morala polovico več davkov plačati kakor jih je predpisanih, vzbujajo pri davkoplačevalcih ogorčenje in nezaupanje v davčne uradnike. VI. Državni — posebno davčni uradi se branijo sprejemati državni papirnat in kovani drobiž. Kam z njim? Zborovalci zahtevamo od gg. poslancev, da se zavzemajo za to, da državni uradi sprejemajo državni denar drobiž vsaj v plačilo davkov. Enake resolucije so se sprejele tudi na shodu, ki ga je imel omenjeni gospod poslanec isti dan v Mežici.

Zavrče. Dne 20. t. m. je priredil pri nas shod poslanec dr. Pivko. Poslušalcev je bilo v celem do 15 oseb. Demokratov je bilo 3 osebe, drugi so bile različnih strank. Vprašamo poštno ravnateljstvo, naj poizve, kdo je službo vršil, ko je selski pismonoša zastopal demokrate!

Ložno blizu Rogatca. Kljub slabemu vremenu, ki je nagajalo in nam delalo preglavice cela dva dneva pred blagoslovitvijo našega velikega zvonu, smo isto vendar srečno izvršili dne 13. t. m., t. j. na nedeljo Marijinega imena. Prvo hvalo smo dolžni preč. g. kanoniku Caslu, ki je zvon blagoslovil ob asistenci domačega č. g. župnika, č. g. stoprškega župnika Sireca in križevskega kaplana č. g. Julija Vajda, ter potem v prelepem cerkvenem govoru o Marijinem imenu in novem zvonu vernike do solz ganil. Preč. g. kanonik rad prihi na naše lepo Ložno ter se ne ustraši ne dežja, ne vetrov, ne daljne poti, ne strmega brega, ne polzanja po bregu navzdol. Zato ga upamo še večkrat videti pri naši romarski cerkvi. — Za ta zvon, ki tehtal 714 kg in s svojim močnim glasom prevladuje vse bregove tostran sivega Boča, so zopet darovali sledeči dobrotniki in častilci Loženske Device: preč. g. djakovski in lavantinski konzistorijalni svetnik in nadžupnik Sv. Križa pri Slatini Franc Korošec že v drugič 110 din., gospa Terezija Ogrizec pri Sv. Križu 100 din., neimenovan iz Smarja 100 din., neimenovan iz Makol 100 din., Jera Ogrizec iz Kostivnice 250 kron, Jakob Fric iz Zetal (Kočice) 100 din., Martin Kropec nabral po makolski župniji 112 din. Za vse te blage dobrotnike, ki bi naj našli obilno posnemovalcev, se bosta služili še dve sv. maši v mesecu oktobru na Ložnem, pa tudi za tiste, ki še bodo kake večje zmeske darovali ali poslali na župni urad Sv. Florijana na Boču. Na zahvalno nedeljo, t. j. zadnjo nedeljo v mesecu oktobru, pa upamo videti tudi vse tiste romarje, ki sedaj ob blagoslovitvi radi blatnih in mokrih potov niso mogli priti, pa bi bili radi priromali. Torej na obilno svidenje takrat, da se bomo dostojno poslovili od Loženske Matere božje do druge spomlad!

Kozje. V zadnjem »Kmetijskem listu« nekdo sanjari, da je v Kozjem neki boj med pristaši SLS samimi ter da obstojajo dve grupi SLS. Mi dveh grup ne poznamo ter moramo ugotoviti, da obstoja v tukajšnji krajevni organizaciji SLS najlepša edinstvo. Jasno je pa, da SLS nikjer ne računa z ljudmi, ki menjavajo svoje politično prepričanje tako kot samostojneži, kateri ste včeraj prisegli, da je Vaša politika, katero ste vodili, sveta, danes jo pa že prekinjate in narobe. Kdo naj neki zaupa stranki, katera za dosedo svojih osebnih ciljev zataji svoj program in vse, kar je za dosedo tega treba?

Gospodarstvo.

KAKO RAVNAMO Z NAMIZNIM GROZDJE.

Gonilne sile za gospodarski napredek so izšle večidel od ljudi, ki so se nahajali v stiski za svoj vsakdanji kruh, kajti človek, ki je obložen z dobrotami tega sveta, je navadno brezbrizen in neproduktiven. V časih, ko so posamezne gospodarske panoge preživljale največjo krizo, je iznajdljiv človeški razum storil največ za njih napredek. Zato je tudi za vsako krizo sledil prav kmalu znaten napredek dotične panoge.

Od raznih kmetijskih panog pri nas je bilo vinogradništvo v zadnjih letih v največji zadregi. Se prav posebno letos, ko se obeta obilen vinski pridelek, bo treba vzeti svinčnik v roko in računati, po kateri ceni naj ga prodamo, da ne bomo utrpeli občutne gospodarske škode. Vpoštevajoč treznostno gibanje v skoro vseh naprednih državah, je umni vinogradnik začel misliti na to, kako bi spremenil način dosedanjega vinogradništva ter prideloval več namiznega grozdja. V nastopnih vrsticah slede kratka navodila o izbiri najprikladnejših namiznih grozdnih vrst, o gojitvi, trganju, razpošiljanju in hranjenju namiznega grozdja.

Za prodajo grozdja prihajajo v prvi vrsti v poštev grozdnice vrste, ki rano dozorevajo, imajo dober okus in katerih jagode so obdane s čvrsto kožico, da lažje prenašajo transport in se gnolobi dobro upirajo. Za poznejši trg — po zimi in v pomlad — pa so pripravne tudi pozne grozdnice vrste, ki jih dičijo sicer svojstva, koja se zahtevajo od namiznega grozdja. Te vrste shranjemo do uporabe v posrednih hladilnicah.

Rane namizne grozdnice vrste so: rana magdalena, rana malingovec, rumena svilenka, rana rdeča malvazija, rana burgundec, modra portugalka in Biser iz Csabe.

Namizne grozdnice vrste za zimsko in pomladno uporabo so: bela in rdeča zlahtina, muskatna zlahtina, rumeni, rdeči in modri muskat, beli kalabrezec, beli imperial, muskatni silvanec in modri tirolan.

Ako hočemo vzgojiti lepo namizno grozdje z debelimi jagodami, je potrebno, da jagode pred zornitvijo primerno razredčimo ali cizeliramo. To storimo v času, ko so dosegle debelost graha. Grozdja, ki imajo že po svoji naravi redke jagode, kakor imperial, seveda ne bomo cizelirali, pri gostogrodnem grozdju, kakor pri vseh vrstah muskatov, pri muskatnem silvanu itd., pa bomo odstranili približno eno tretjino pregostih in drobnih jagod. Za izrezovanje jagod nam služijo nalašč za to pripravljene špičaste škarje.

Trganje namiznega grozdja se vrši najbolje zjutraj, ko je grozdje sveže, toda mokro ne sme biti. Pri tem poslu moramo paziti, da ne obrišemo tanke voščene odeje, ki pokriva jagode, ker bi to kvarilo zunanost grozdja in bi zmanjševalo njega stanovitnost. Potrgano grozdje odnašamo iz vinograda v navadnih košarah, ki naj se oblagajo s trsnim listjem.

Za razpošiljanje grozdja vzamemo posebne košare ali zabojke, ki vsebujejo 5—10 kg netto. Košare obložimo najbolje s trsnim listjem, zaboj pa še ob straneh z ovojnim papirjem. Pri vlaganju se grozdje skrbno pregleda ter se gnoloba in nerazvito jagode s škarjami izreže. Vsak posamezen grozd je zaviti v poseben papir. Vlagamo tako, da izrabimo tudi najmanjše prostore zaboja ali košarice. Dobro storimo, ako posodo med napolnjevanjem večkrat potresemo. S tem dosežemo, da se grozdje bolj vleže in na potu ne poškoduje. Na vsak način pa moramo gledati na to, da košare ali zabojke napolnimo do vrha in grozdje s pokrovom nekoliko stisnemo. Nato se pokrov z vrhovi prišije na košaro, odnosno zaboj zabilje z žrebli.

Prav dobro se izplačajo stroški in trud, če grozdje shranjujemo za zimo in preko zime, četudi nam pri tem hranjenju kljub največji pažnji obilo grozdja segnijo in pride v zgubo. Po svežem grozdju nastane živahno povpraševanje šele takrat, ko ga ni več zunaj v naravi, t. j. po zimi in v zgodnji pomladi.

Na Francoskem in tudi v okolici Smedereva (Srbija) hranjujejo grozdje v posebnih prostorih, ki morajo biti zračni in primerno temperirani. Temperatura pri 3—4°C je najugodnejša. Čim več je v prostorih suhega zraka, tem boljše se ohrani grozdje. V prostore se postavijo stojala iz lat, na katere so pritrjeni železni obročki, ki služijo za vlaganje steklenih posodic, v razdalji 15 cm. Te posodice imajo obliko prirezanega stožca ter vsebujejo 3 dl. Napolnijo se do približno ¾ z vodo. Da se prepreči gnoloba in plesen, se pridene vodi nekaj soli in zdrobljenega lesnega oglja. Vodo je menjati vsakih 6—8 dni. Grozdje, katerega hočemo hranjevati na ta način, moramo porezati z rožjem vred raz trsa in sicer tako, da pustimo vsakemu grozdju 2—3 dm dolgo rožgo. Rožgo postavljamo v posodice, da se grozdje ne dotika drug drugega. Polagoma transpirira iz grozdja voda, ki pa se nadomešča z vodo iz posodic po rožgine mlesu, vsled česar ostane grozdje vedno sveže. Ob približni menjavanju vode moramo grozdje pregledati ter gnile ali nagnite jagode odstraniti.

Prevlečen zrak v shrambi moremo osušiti z apnenim kloridom. V ta namen vzamemo leseno mizico, katere plošča je nekoliko nagnjena. Na to ploščo položimo apneni klorid, ki začne takoj sesati iz zraka preobilno vlago. Ko se je nasitil z vodo, postane tekoč in kaplja v podstavljeno posodo. Tekoči apneni klorid se da potem izhlapevanja zopet zgostiti, da postane trd, nakar se more uporabiti vnovič za odvajanje vlage. Delovanje raznih škodljivih glivic — plesni in gnolobe — preprečimo z žveplenjem celega prostora.

Prodanje grozdja je mnogo rentabilnejša od prodaje vinskega mošta, kar posnamemo iz sledečega računa, ki je sestavljen po današnjih povprečnih cenah:

1400 kg grozdja daje 1000 litrov vinskega mošta po 5 dinarjev, je 5000 dinarjev; 1400 kg grozdja nepredelanega za prodajo v jeseni po 5 dinarjev, je 7000 din.; 1400 kg grozdja nepredelanega za prodajo v pomladi po odhodu 450 kg grozdja, ki je prišlo v zgubo in stroškov hranjenja po 500 dinarjev, ostane 950 kg po 10 din. manj 5000 dinarjev, je 9000 dinarjev.

Končno besedo o tem naj imajo večaki, katerih izkušnje v tem pogledu so dovedle morebiti do drugačnih rezultatov. Vsekakor se s prodajo grozdja odpira pred nami nov svet, ki nam kaže pota, po katerih moremo z velikim pridom vnoviči naše vinarске proizvode ter s tem koristiti sebi in splošnemu napredku.

Vekoslav Štampar.

Iz vinarске in sadjarske šole v Mariboru. Ta sedaj 53 let stari zavod se je nedavno pretvoril v srednjo vinarško in sadjarsko šolo; poleg te je še tudi enoletna vinarška in sadjarska šola z internatom. Za obe šoli se je prijavilo dovoljno število zanimancev za vstop. Rok za vlaganje prošnje pri srednji šoli je že potekel, pri enoletni šoli pa potече dne 1. oktobra t. l. Začetek šolskega leta za drugoletnike bivše dvoletne vinarске in sadjarske šole je bil dne 15. septembra; v srednji vinarški in sadjarski šoli prične novo šolsko leto dne 1. oktobra, v enoletni pa dne 15. oktobra namesto začetkom novembra, kakor je bilo prvotno razglašeno. Vsak zanimanec (prošilec) bo o tem še posebej obveščen. G. minister kmetijskiva je določil mesečno oskrbnino na 400 dinarjev (do sedaj 75 dinarjev) za vse privatne gojence v internatu, to so namreč tisti učenci novinci enoletne šole, ki morajo plačevati vsjo oskrbnino, odnosno je ne morejo biti oproščeni in še niso bili v kmet. šoli. Novinci siromašnih staršev, kateri dobijo prosta mesta v zavodu kot državni gojenci (štipendisti), bodo tudi

posebej obveščeni o tem. Vodstvo reorganiziranih kmetijskih šol se je opet poverilo direktorju Andreju Zmavcu, dosedanjemu ravnatelju dvoletne vinarске in sadjarske šole v Mariboru. Profesor Josip Priol odpotuje te dni na Holandsko v svrhu študija ameriškega načina sortiranja in vkladanja sadja i. dr.

Kmetijsko-gospodinski tečaj v Beltincih. Pri sestrah križarkah v Beltincih (Prekmurje) se vrši še pred novim letom desettedenski gospodinski tečaj, na katerem se naša kmečka dekleta lahko v kratkem času strokovno izvezbajo v najnujnejših gospodinskih poslih, kakor kuhanju, šivanju, ženskih ročnih delih in drugih za gospodinstvo sploh najpotrebnejših kmečkih opravilih. Ker je še nekaj mest prostih, se vabijo osobito dekleta iz bližnje Stajerske, iz Murskega polja, da se čimprej zglastijo pri križarskih sestrah v Beltincih, kjer zvejo natančneje pogoje.

Mariborski trg dne 19. septembra 1925. Lepo jesensko vreme je privabilo ta dan mnogo kmetov na trg, ki so pripeljali 45 s krompirjem, zeljem in čebulo itd. in 15 s sadjem naloženih vozov v mesto, pa tudi slaničarjev je bilo 33, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 30 din. in drob po 15 do 20 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 17.50 din., teletino po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 do 20 din., klobase po 20 do 35 din., prekajeno meso po 35 do 40 din., gnjat po 45 do 50 din., drob po 8 do 15 din. kg. — Perutnine je bilo pa komaj okoli 400 komadov. Cene, ki so vsled tega poskočile, so bile: piščancem 20 do 30 din., večjim 30 do 100 din. par, kokošem 35 do 65 din., racam, gossem, puranom mladim in starim 35 do 120 din., domačim zajcem 10 do 50 din., grlicam 35 do 40 din. komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice; Cene so bile krompirju 4 do 5.25 din. mernik (7½ kg), oziroma 1.25 do 1.75 din. za kg, solati 1 do 3 din. kg, glavni solati 0.25 do 1.50 din., ohrovtu in ohrovtovi repi 0.50 do 1.50 din., zeljnatim glavam 1 do 3 din., karfiolu 1 do 7 din., kumarcam 0.50 do 2 din., buči 1 do 3 din. komad, stročjemu fižolu 4 do 5 din., paradiznikom 1.50 do 2 din., kisli repi 3 din., kislemu zelju 4 din. kg, luščenemu fižolu 1.25 do 3 din. liter; jajcam 1.50 do 1.75 din. komad, trapistovskemu siru 25 din., ovčjemu siru 20 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., maslinemu olju 33 do 55 din., bučnemu olju 24 do 32 din. liter, smetani 12 do 14 din. liter, maslu 44 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 55 din. kg, jabolkom 3 do 7 din., hruškam 3 do 8 din., slivam 3 do 10 din., češpljam 3 do 5 din. (kmetje so prodajali češplje po 5 do 6 komadov za 25 para, tedaj 60 do 72 komadov za 1 kg, med tem ko jih je na kg samo 54 do 56 komadov), breskvam 6 do 10 din., grozdju 7 do 10 din. kg, limonam 0.75 do 1.50 din. komad, melonam 3 do 15 din. komad. Cvetlicam 0.50 do 6 din., z lonci vred 15 do 50 din. komad. Lončena in lesena roba 0.50 do 1.75 din. komad, brezove metle 2 do 5 din. komad, leseni ročni vozčki 100 do 200 din. komad.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejem dne 22. septembra 1925 se je priglasilo: 16 konj, 10 bikov, 145 volov, 395 krav in 11 telet, skupaj 577 glav. Povprečne cene za različne živalske cene so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 8.75 do 9.50 din., poldebili voli od 7.50 do 8.25 din., plemenski voli od 7 do 7.50 din., bikli za klanje od 6.25 do 8.50 din., glavne krave debele od 7.50 do 9.50 din., plemenske krave od 5 do 7 din., krave za klobasarije od 3.75 do 4.75 din., molzne krave od 8 do 9 din., breje krave od 8 do 9 din., mlada živina od 6.75 do 10.50 din. Prodalo se je 358 glav, od teh 26 v Italijo, 58 v Nem. Avstrijo.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 10 do 19 din., telečje meso od 12.50 do 19 din., svinjsko meso sveže od 12.50 do 25 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55—56 din., francoski frank 2.60 din., italijanska lira 2.29 din., čehoslovaška krona 1.65 din., angleški funt 270 din., avstrijski šiling 7.80 din., švicarski frank 10.80 din. V Curiču znaša vrednost dinarja 9.21 centimov.

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozda založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 2. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Bernett: Živ pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista do duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Sloveške gorice 7 D.

HA-HA-HA

ae boš strgal, ne, imam močno obleko, ker sem kupil sukno v veletrgovini R. STERMECKI v Celju šte. 24 katera razpošilja trpešno sukno m D 71—, močen ševljot m D 78—, fini kamgarn m D 90—. Ilustrovani cenik z brez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Narodila brez D 500— pošt. prosto, Trgovci engros cena

